

ROZMAITOŚCI

MOGILEŃSKIE

MIESIĘCZNIK RADY MIEJSKIEJ

CZERWIEC 1994r. MOGILNO

NR 26 (40) CENA 3500 ZŁ.

SPRZĘT AUDIO-VIDEO, KOMPUTERY,
KASETY, OSPRZĘT RTV

MARJACK s.c.
EXPORT - IMPORT

MOGILNO UL. JAGIEŁŁY 7

POLECA:

- » Telewizory
- » Magnetowidy i Odtwarzacze
- » Zestawy Satelitarne
- » Wieże Audio i Radiomagnetofony
- » Walkmeny
- » Komputery i Gry Komputerowe
- » Kasety Video i Audio

Atrakcyjne ceny detaliczne i hurtowe.

Serwis gwarancyjny na miejscu.

Mogilno ul. Jagiełły 7, czynne od 10⁰⁰ do 17⁰⁰

Biegacz weteran

W dniu 4 czerwca br. w Murowanej Goślinie koło Poznania odbyły się "Mistrzostwa Polski Weteranów" w klasie 60-64 lata, trasa wynosiła 20 km.

Mistrzem Polski w tej klasie został Pan Henryk Padé z Mogilna. Gratulujemy!

Pan Henryk czynnie biega od roku 1980, jego

większe sukcesy to: Mistrz Polski Maratonu Weteranów w 1987 r., 4 miejsce w I Mistrzostwach Europy w Maratonie Weteranów, V-ce Mistrz Polski Weteranów na 10 km w 1993 r. w Kole.

Oprócz tego pan Henryk czynnie uprawiał: piłkę nożną, boks i siatkówkę w TKKF.

Są wśród nas

Jednym z zagadnień, którym zajmują się pracownicy Poradni Psychologiczno Pedagogicznej w Mogilnie jest problem dzieci niepełnosprawnych.

W grupie 28 dzieci z terenu miasta i gminy Mogilno przeważa mózgowo porażenie dziecięce, zespół Downa, przepuklina mózgowa - rdzeniowa, kranioostenoz i inne schorzenia. Zarówno sprawność ruchowa jak i intelektualna tych dzieci jest bardzo zróżnicowana (od normy intelektualnej do głębokich upośledzeń, od wystarczającej sprawności ruchowej do wózka inwalidzkiego). Większość z nich jest objęta nauczaniem indywidualnym w domu z realizacją różnych programów nauczania. Ze względu na swą trudną sytuację życiową nasze dzieci mają znacznie ograniczoną możliwość uczestniczenia w grupowym wypoczynku, nauce, rehabilitacji, we wspólnym przeżywaniu radości.

Widząc potrzeby tych dzieci, Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna w

Mogilnie zorganizowała w dniach 23.05 do 01.06.94 r. turnus wypoczynkowo - rehabilitacyjny w Przyjezierzu.

W koloniach uczestniczyło 11 dzieci, każde z jednym z rodziców. Program każdego dnia przewidywał 4 godziny terapii psychologicznej i logopedycznej oraz 3 godziny terapii ruchowej. Oprócz tego organizowane były różne atrakcje: wspólne śpiewanie przy gitarze, Dzień Matki, ogniska ze smażeniem kielbasek. Na pożegnalne ognisko przybyli nasi mili goście, bez pomocy których kolonie nie doszłyby do skutku. Gośćmi naszymi byli: burmistrz MiG Mogilno p. Stanisław Łaganowski, który zapewnił nam pieniądze, dyrektor "Pomimex'u" p. Leszek Drejling, który udostępnił bezpłatnie ośrodek wypoczynkowy POMIMEX, przewodniczący Rady Miejskiej p. Jan Thiede,

który z ogromnym zapałem i sercem torował nam drogi do osób i instytucji, które udzielały nam pomocy w organizowaniu kolonii. Naszymi gośćmi byli również prezes Rady Nadzorczej p. A. Saran oraz p. Walenty Pietrzak.

Kolonie dostarczyły zarówno dzieciom i rodzicom jak i organizatorom wiele radości i satysfakcji.

Pragniemy serdecznie podziękować wspomnianym osobom i instytucjom za ofiarowane pieniądze, za wszelką pomoc. Bez tego zaangażowania wynikającego ze zrozumienia sytuacji dzieci niepełnosprawnych i gorących serc naszych przyjaciół kolonie nie mogłyby się odbyć.

Uśmiechnięte buzie dzieci przebywających w Przyjezierzu są najpiękniejszym podziękowaniem.

Opr. A. Walkowska i M. Niemczyk

Z posiedzeń Zarządu Gminy

(kwiecień – maj 1994 r.)

Wielokrotnie podczas spotkań Zarządu Gminy przewijały się problemy bezrobocia i aktywizacji zawodowej, tworzenia nowych miejsc pracy itp. Zwrócono uwagę na niesprawiedliwy podział środków z budżetu państwa przeznaczonych na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, podział urągający wszelkim zasadom sprawiedliwości społecznej, krzywdzący mieszkańców naszej gminy, ale także i gmin sąsiednich. Upoważniono Burmistrza, St. Łaganowskiego, do złożenia stosownego protestu tak na ręce Wojewody Bydgoskiego jak i w Sejmiku Samorządowym Województwa Bydgoskiego.

Wcześniej podjęte starania pozwoliły na uzyskanie limitu 118 etatów na organizację robót publicznych. Powstały w związku z tym ekipy remontowo – budowlane, konserwatorskie w Zespole Ekonomiczno – Administracyjnym Szkół (12 osób), Gminnej Spółce Wodnej (14 osób), Zespole Opieki Zdrowotnej (12 osób) oraz w Zakładzie Gospodarki Komunalnej – docelowo 80 osób. Czynione są dalsze zabiegi, aby pozyskać nowe limity.

W związku ze zbliżającymi się wyborami samorządowymi, Zarząd Gminy podjął uchwałę o ustaleniu granic i numerów okręgów wyborczych na terenie miasta i gminy Mogilno (patrz: Tabela list kandydatów na radnych w wyborach samorządowych 19.06.94 r.).

Bardzo szczegółowo zostało przeanalizowane sprawozdanie z wykonania bu-

dżetu za 1993 rok tak po stronie dochodów jak i wydatków. Stosowną informację na ten temat zamieszczono w sprawozdaniu z XXXII Sesji Rady Miejskiej ("Rozmaitości Mogileńskie" nr kwiecień/maj 1994).

Zarząd Gminy na bieżąco ustosunkowywał się lub wydawał stosowne opinie co do sprzedaży nieruchomości, dzierżaw, umorzeń lub przesunięć zobowiązań wobec budżetu gminy. Członkowie Zarządu brali też udział w organizowanych przetargach dotyczących zadań inwestycyjnych prowadzonych na terenie gminy, remontów, sprzedaży nieruchomości, wyboru najlepszych i najkorzystniejszych ofert (np. dotyczących perspektywicznego planu wodociągowania gminy).

Podjęto decyzję o opracowaniu dokumentacji i realizacji zadania inwestycyjnego pod nazwą: kolektor sanitarny w ul. Kościuszki, od ulicy Słowackiego do ul. Betonowej.

Wydano pozytywną opinię aby była rzecznictwem miejską, administrowaną i zarządzaną przez PSS "Społem" Mogilno, oddać w dzierżawę lub sprzedać w przypadku pozyskania stosownego kontrahenta.

Pomimo ogłoszenia przetargów na sprzedaż byłej drukarni (Rynek) oraz byłej lecznicy zwierząt (przy ulicy Betonowej – Kościuszki), nie znaleźli się chętni do kupienia w/w nieruchomości, z uwagi na wysoką wycenę tych posesji. W związku z tym, Zarząd zaprosił do rokowań potencjalnych nabywców, którzy wyrazili chęć zakupu nieruchomości ale

po niższej cenie. I tak, w wyniku rokowań, Zarząd Gminy postanowił sprzedać byłą weterynarię (ubojnię nutrii) za kwotę 550 mln zł., a byłą drukarnię za 150 mln zł.

Z uwagi na zadłużenie przedsiębiorstwa "Pomimex" wobec budżetu gminy, Zarząd postanowił wynegocjować odpracowanie zadłużenia poprzez wykonanie robót wodociagowych na terenie wiejskim. Przyjęto stawkę 61 mln zł. za 1 km bieżącej sieci wodociagowej.

Zarząd Gminy zalecił Dyrekcji ZOZ Mogilno, na wniosek Komisji Zdrowia i Oświaty RM, zakup ze środków budżetowych, następującej aparatury medycznej: aparat do znieczulania ogólnego, aparat do monitorowania tętna płodu, głowice do aparatu rentgenowskiego, aparat do USG.

Zarząd Gminy pozytywnie ustosunkował się do propozycji Zakładu Gospodarki Komunalnej dotyczącej podwyższenia stawek wymiarów opłat za wynajem lokali niemieszkalnych. Z tytułu wpływu czasu i procesów inflacyjnych stawki te nie odzwierciedlają wartości rynkowej. Ostatnio stawki ustalone były w lutym 1992 r. Proponowane stawki oscylują w granicach od 10–50 tys. zł. za 1m², w zależności od charakteru lokali niemieszkalnych.

Prawdopodobnie niewielu mieszkańcom miasta i gminy Mogilno wiadomo, iż przez nasze tereny przebiegać będzie gazociąg Wschód – Zachód. W związku z tym, Zarząd Gminy pozytywnie zaopiniował przebieg tej trasy – inwestycji wraz z aktualizacją planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Mogilno.

Zarząd postanowił wzmocnić prace nad telefonizacją rej. Kwieciszewa (Czerniak, Kunowo, Goryszewo) przekazując na rzecz Komitetu Telefoniz. tamt. terenu, kwotę 200 mln zł.

SPECJALISTA ONKOLOG

lek. med. Grzegorz Urbański

przyjmuje w każdy 2-gi i 4-ty piątek m-ca
od godz. 17⁰⁰ – 18⁰⁰

w Przychodni Rejonowej w Mogilnie
pokój nr 8

Telekomunikacja Polska S.A. Rejon Telekomunikacji Inowrocław ODDZIAŁ MOGILNO

informuje Szanownych Wnioskodawców z miasta Mogilno, że w najbliższych miesiącach br. stworzy wszystkim zainteresowanym techniczne możliwości do zainstalowania stacji telefonicznych.

Będą to najwyższej jakości urządzenia, które na bazie nowych technologii mają możliwość realizacji wszechstronnych usług telekomunikacyjnych.

Osoby zainteresowane uzyskaniem telefonu, które dotychczas nie złożyły wniosku o przyznanie stacji telefonicznej mogą to jeszcze uczynić.

Wnioski przyjmuje i rejestruje Biuro Obsługi Klientów Oddziału Telekomunikacji Mogilno ul. Rynek 15 (budynki poczty).

PATRON NASZEJ ULICY

Wincenty Witos – ur. 21 stycznia 1874 roku w Wierzchosławicach (pow. tarnowski) – zm. 31 października 1945 roku w Krakowie.

Edukację – z braku środków materialnych – zakończył na czterech klasach. Szkoła wzbudzała w nim głód wiedzy, toteż wolny czas od gospodarskich zajęć i zarobkowych obowiązków poświęcał nauce.

Syn małego rolnego chłopca, w młodości pracował jako robotnik rolny, m.in. jako drwal. Od 1895 roku działał w ruchu ludowym w Galicji. Do polityki – jak wielu chłopskich działaczy – trafił poprzez szpały "Przyjaciela Ludu", do którego nadsyłał artykuły.

W 1905 roku został wójtem w rodzinnych Wierzchosławicach. Wcześniej wybrany został do Rady Naczelnej Stronnictwa Ludowego. W 1908 roku wyborcy powierzyli mu mandat do Sejmu Krajowego, zaś w 1911–18 wybrany został do parlamentu austriackiego. Po rozłamie w PSL (1913) stanął na czele PSL "Piast".

Podczas I wojny światowej działał w Kole Polskim, przez pewien czas współkierował Naczelny Komitetem Narodowym (NKN), 1918–19 przewodniczącym Polskiej Komisji Likwidacyjnej w Krakowie – organu mającego na celu przejęcie władzy nad Galicją, 1917–19 członek Ligi Narodowej. Powołany w 1918 roku do rządu lubelskiego, odmówił w nim udziału. Wybrany do Sejmu Ustawodawczego, pełni w nim funkcję przewodniczącego komisji rolnej. Przez 15 lat – z krótkimi przerwami – kieruje pracą frakcji parlamentarnej PSL "Piast".

W lipcu 1920 roku powołany zostaje na stanowisko premiera pełniąc tę funkcję do 1921 roku. Jako szef gabinetu okazał się dobrym organizatorem, pełnym inicjatywy politykiem i sprawnym administratorem. Dwukrotnie jeszcze stawał na czele rządu, (28 V – 14 XII 1923) kiedy w wyniku porozumienia PSL "Piast" z Narodową Demokracją i Chrześcijańską Demokracją (Chjeno – Piast) powstała koalicja parlamentarna i drugi raz 10 maja 1926 roku stając na czele rządu Chjeno – Piasta, który został obalony przez J. Piłsudskiego. Zamach majowy, który nadał nowy kierunek ewolucji politycz-

nej Witos, przechodzi do coraz ostrzejszej opozycji przeciw rządowi sanacji. Był współorganizatorem Centrolewu. Jako rzecznik zjednoczenia ruchu ludowego przyczynił się do połączenia PSL "Piast", PSL "Wyzwolenie" i Stronnictwa Chłopskiego w Stronnictwo Ludowe (SL). Od 1935 roku jest prezesem SL. Za swą działalność polityczną zostaje aresztowany i osadzony w twierdzy brzeskiej, w procesie brzeskim skazany zostaje na 1,5 roku więzienia. Przed uprawnieniem się wyroku w 1933 roku udaje się na emigrację do Czechosłowacji, gdzie tworzy drugi – działający ponad instancjami Stronnictwa – ośrodek dyspozycji politycznej. Mimo oddalenia od kraju był inspiratorem i przywódcą strajku chłopskiego w sierpniu 1937 r. Do kraju powrócił w marcu 1939 roku stając na czele Stronnictwa Ludowego.

W latach okupacji dwukrotnie przez Niemców aresztowany, dwukrotnie – bezskutecznie – do współpracy przez nich nakłaniany. Mimo choroby, znajdował się pod stałą obserwacją gestapo.

W czerwcu 1945 roku Krajowa Rada Narodowa wybiera go na jednego z wiceprezydentów. Podupadając na zdrowiu wzywa chłopów polskich aby solidarnie i ofiarnie stanęli do odbudowy zniszczonego kraju.

Dzień zgonu Wincentego Witos – nie był dniem narodzin jego legendy, był potwierdzeniem jej istnienia i zasięgu. Zdobył ogromną popularność wśród chłopów, umiał pogodzić najwyższe godności w państwie, gospodarząc osobiście na roli, był wójtem w swej rodzinnej wsi, a także swoim ubiorem podkreślał swą chłopskość. Wszystkie publikacje powtarzały określenia: "Człowiek – Olbrzym", "Człowiek – Idea", "Człowiek – Czyn", "Wielki Chłop", "Wielki Polak".

Dla uhonorowania postaci Wincentego Witos coraz częściej wzywane jest jego nazwisko przez ludzi świata polityki, zwłaszcza przez działaczy ruchu ludowego. Jego nazwisko figuruje na wielu tablicach, znaczkach pocztowych, medalach, jego imię nadano wielu placom, ulicom, także szkołom.

Dla uwiecznienia jego postaci ufundowano pomnik w Warszawie.

Haller Józef (1873–1960), generał i polityk. W latach 1895–1912 oficer armii austro – węgierskiej, działacz Polowych Drużyn "Sokoła".

Józef Haller związany był z Narodową Demokracją, podczas I wojny światowej walczył w Legionach Polskich, był m.in. dowódcą II Brygady. Po zawarciu traktatu pokojowego w Brześciu, przyznającego Ukrainie Republice Ludowej Chełmońszczyznę i część Podlasia, przekroczył na czele II Brygady Legionów front i po stoczeniu 15–16 lutego 1918 r. bitwy z oddziałami austriackimi pod Rarańczą znalazł się po stronie rosyjskiej. Od marca 1918 r. zostaje J. Haller dowódcą II Korpusu Polskiego w Rosji, który po zawarciu przez Niemców pokoju z Rumunią, musi opuścić teren Ukrainy, dlatego też posuwa się w głąb Rosji i zatrzymuje pod Kaniowem. Tam zostaje 11 maja zaatakowany przez Niemców i po zaciętej walce musi skapitulować i złożyć broń. Część żołnierzy i oficerów II Brygady, korzystając z niedbałej ochrony Niemieckiej, wymknęła się z niewoli i na rozkaz J. Hallera gromadziła się przy nim w Kijowie. Celem podjętych tu wysiłków było stworzenie jawnej siły zbrojnej, w porozumieniu z przedstawicielami polskich ugrupowań politycznych w Rosji, a w oparciu o koalicję mocarstw zachodnich. 10 lipca gen. Haller wydał rozkaz wzywający żołnierzy do kierowania się na północ, gdzie przez Murmańsk i Archangielsk mieli być przewiezieni do Francji i wcieleni do tworzącej się tam armii polskiej. Od 4 października 1918 r. J. Haller zostaje dowódcą Armii Polskiej we Francji – odtąd wojsko polskie we Francji zaczęło nazywać armią Hallera lub Armią Błękitną – od koloru mundurów.

Po przetransportowaniu Armii Polskiej w kwietniu – czerwcu do Polski – gen. Haller jest m.in. dowódcą frontu południowo – wschodniego i frontu pomorskiego, a w wojnie polsko – radzieckiej w latach 1919–1920 generalnym inspektorem armii ochotniczej, następnie dowódcą frontu północno – wschodniego. W latach 1921–1926 J. Haller pełni obowiązki generalnego inspektora artylerii.

Związany z Chrześcijańską Demokracją w latach 1922–1927 występuje J. Haller jako poseł na sejm, od 1926 r. w stanie spoczynku.

Był jednym z twórców, powstałego w 1936 r. Frontu Morges – była to koncepcja zjednoczenia działaczy i stronnictw, głównie centro-wych, do walki z obozem rządzącym. Wspólnicjatorem tego porozumienia był Ignacy Paderewski, zamieszkały w szwajcarskim mieście Morges – stąd nazwa porozumienia. Front Morges nie zyskał szerszego poparcia – powstało jedynie Stronnictwo Pracy, jako realizacja tych idei.

Od października 1937 r. J. Haller jest prezesem Rady Naczelnej Stronnictwa Pracy. Podczas II wojny światowej działacze Frontu stanowili oparcie polityczne rządu polskiego W. Sikorskiego. 30 września 1939 r. Józef Haller zostaje powołany przez premiera W. Sikorskiego w skład jego rządu, w grudniu 1939 r. zostaje wysłany do Stanów Zjednoczonych w celu utworzenia w Kanadzie wojsk polskich, które z czasem miały być ściągnięte do Francji. Misja ta jednak nie spełniła oczekiwań rządu Sikorskiego. W latach 1940–1943 J. Haller zostaje ministrem oświaty w rządzie W. Sikorskiego. Zmarł na emigracji w Londynie w 1960 roku.

Nowe telefony

(dokończenie z poprzedniego numeru)

Bielice

Trocholepsy Janusz 58272
Kuciński Janusz 58269
Paulus Maria 58273
Śródka Elżbieta 58267
Patycki Kazimierz 58262
Kłossok Sylwester 58266
Kasperkowiak Grzegorz 58263
Ruta Mirosław 58260
Lorkiewicz Tomasz 58270
Wojtasiński Stanisław 58200
Antczak Anna 58264
Macek Teresa 58265
Narożniak Piotr 58268

Zbytowo

Strzelecki Stanisław 58278
Nalewaj Grzegorz 58281
Wiśniewska Dominika 58285
Dobrzeński Zdzisław 58276
Kurowski Władysław 58289
Schulz Józef 58280
Walkowska Beata 58287
Kurczyński Henryk 58274
Kurczyński Rajmund 58283
Stefaniak Jan 58286

Spotkanie z uczestnikami II Wojny Światowej

Z okazji przypadającej 49 rocznicy Zwycięstwa Nad Faszyzmem Hitlerowskim 8-9 maja 1945 roku, w Szkole Podstawowej Nr 1 w Mogilnie, dnia 24 maja 1994 r. odbyło się spotkanie z uczestnikami II Wojny Światowej udział wzięli:

2. Starszy sierżant sztabowy rezerwy Bernard Malczewski uczestnik II Wojny Światowej II Armia Wojska Polskiego,

3. Starszy sierżant rezerwy Mieczysław Walkowski uczestnik II Wojny Światowej I Armia Wojska Polskiego.

Całością uroczystości kierował Pan mgr Hieronim Rumianowski nauczyciel historii Szkoły Podstawowej nr 1 Mogilno.

Słowo wspomnień z okresu II Wojny Światowej wygłosił Pan Bernard Malczewski, który między innymi nadmienił, że Związek Kombatan-
tów RP i Byłych Więźniów Politycz-
nych Zarząd Koła w Mogilnie doce-

niając Wychowawczą i Patrytyczną rolę odcinka młodzieżowego szkolnego, postanowił zgodnie z Uchwałą Zarządu Koła z dnia 21 kwietnia 1994 r., przekazać eksponaty o znaczeniu historycznym do Izby Pamięci Szkoły.

1. Dwa Wielkopolskie Krzyże
Powstańcze

– Nr leg. 711-74-202 Wudniak
Michał s. Józefa.

– Nr leg. 1993–74–95 Łuczak
Aleksander s. Stanisława,

2. Zaświadczenie Nr 4287 z dnia 11 kwietnia 1959 r. Nowicki Ludwik, Centralne Archiwum Wojskowe brał czynny udział w Powstaniu Wielkopolskim,

3. Wniosek o Nadaniu Miastu Mogilno Krzyża Grunwaldu III klasy,

4. Legitymacja Kombatanta Nr
0379876 Zudomski Jakub,

5. Legitymacją uprawniającą do świadczeń leczniczych Nr 1495 Wojciechowski Stanisław,

6. Legitymacja Odznaka Grunwaldzka Nr 52687 Grabarczyk Jakub s. Andrzeja,

7. Proporzycyk 1943 – 1978 w 35
Rocznice Ludowego Wojska Polskie-
go,

8. Czapka Powstańca Wielkopolskiego podporucznika,

9. Zdjęcia różne o tematyce historycznej w ilości 11 sztuk.

10. Wspomnienia Powstania Wielkopolskiego 1918 – 1919 rok są to uczestnicy Powstania.

11. Wspomnienia w Obronie Miasta Mogilna 1939 roku również uczestnicy biorący udział w obronie.

12. Akt Nadania Sztandaru i Sztandar Związek Bojowników o Wolność i Demokrację w Mogilnie

Wojciech J. Szmalcowski, w: *Wojenne*
Kolo 2. Treść nadania z Okazji XXX
Lecia Zwycięstwa Nad Faszyzmem
Hitlerowskim "ZA WASZĄ WOL-
NOŚĆ I NASZĄ" 1905-1945 ZBo-
WiD dnia 9 maja 1975 rok,

13. Sztandar Oddziału Powiatowego Mogilno Związek Bojowników o Wolność i Demokrację.

Za uczestnictwo w spotkaniu i przekazane eksponaty podziękowała Pani mgr Elżbieta Sarnowska Dyrektor Szkoły. Nadzór społeczny Lżby Pamięci Szkoły prowadzi Pan mgr Hieronim Rumianowski nauczyciel historii Szkoły Podstawowej Nr 1 Mogilno, gdzie uczestnicy spotkania tą drogą pragną złożyć Panu Rumianowskiemu serdeczne podziękowanie.

Państwowa 6-klasowa Szkoła Wydziałowa – Koedukacyjna w Mogilnie (Wielkopolska) – z 3-letnią podbudową 1921 – 1929

Po prawie 145-letniej niewoli miasto Mogilno uzyskało wolność w dniu 1 stycznia 1919 r. wskutek zwycięskiego zrywu jego mieszkańców w okresie Powstania Wielkopolskiego. Bezpośrednio po uzyskaniu niepodległości rozpoczęły się żywiołowe procesy repolonizacyjne we wszystkich dziedzinach życia społecznego i gospodarczego w mieście.

Ogromne zadania w tym względzie stanęły przed szkolnictwem, od tego czasu będącym przecież głównym narzędziem w realizacji polityki germanizacyjnej zaborcy. Szkolnictwo wymagało bardzo pilnie obsadzenia go nauczycielami narodowości polskiej, których wówczas był ogromny brak, gdyż niemiecka administracja szkolna uprzednio skutecznie utrudniała dopływ młodzieży polskiej do seminariów nauczycielskich.

W chwili uzyskania niepodległości w Mogilnie działały dwie szkoły podstawowe, a mianowicie:

a) Katolicka Szkoła Ludowa, która istniała przy Rynku nr 17 już od roku 1781. Obecnie Szkoła Podstawowa nr 1 (przeniesiona dnia 1.9.1987 r. do nowego gmachu przy ul. Powstańców Wlkp),

b) Miejska Wyższa Szkoła dla Chłopców mieszcząca się na I piętrze budynku przy Rynku nr 14 (obecnie własność Sióstr Służebniczek NMP).

Nosiły one nazwy (odpowiednio): "Stadtische höhere Mädchenschule zu Mogilno" i "Knabenschule". Do tej ostatniej uczęszczał Władysław Kaus, Powstańca Wielkopolski, który poległ w dniu 14 kwietnia 1919 r. w Tarkowie k. Łabiszyna (młodszy brat Jana Kausa, poległego w dniu 5 stycznia 1919 r. w Inowrocławiu).

Z początkiem roku 1919 polskie władze miejskie, dokonując złączenia tych szkół, powołały na dyrektora Polkę, doświadczoną nauczycielkę Stanisławę Barsznik, a nauczycielami zostały mianowane: Helena Bąk, zamężna Stranzo, M. Wojciechowska oraz Wanda Filisiewicz, później zamężna Trzciska. Wśród obywateli Mogilna, w celu unikania posługiwania się nazwą w języku niemieckim, zaczęto potocznie używać nazwy "Liceum" mimo, iż sama szkoła używała jeszcze przez pewien okres czasu pieczęci z napisem niemieckim, co w tym czasie dość powszechnie było praktykowane. Szkoła szybko zaczęła się rozwijać. Wzrastało też zapotrzebowanie na zatrudnianie absolwentów szkoły. Tymczasem pomieszczenia lokalowe były za szczupłe, a personel pedagogiczny zbyt mało liczny by powiększać grono uczniów. W tych warunkach władze miejskie poczęły czynić starania o uruchomienie w Mogilnie nowej szkoły ponadpodstawowej, ogólnokształcącej, odpowiadającej zapotrzebowaniu społecznemu na absolwentów, mających odpowiednie przygotowanie do pełnienia służby w polskiej administracji państwowej, samorządowej, w handlu, bankowości itp.

Dyskusje na ten temat w Radzie Miejskiej trwały dość długo. Początkowo chciano powołać do życia pełną szkołę średnią (gimnazjum), ale nie było w Mogilnie odpowiedniego gmachu szkolnego, nadającego się na ten cel, więc postanowiono uruchomić 6-cio klasową szkołę wydziałową. Ten typ szkoły był wtedy dość popularny na terenie Wielkopolski. Na siedzibę szko-

ły wyznaczono pomieszczenia poklasztorne. Dokonano przeniesienia istniejącego tam dotychczas domu opieki społecznej do innych pomieszczeń w mieście, a mianowicie do wolnych lokali w miejskim budynku mieszkalnym, położonym przy obecnej ulicy 900-Lecia nr 26 i na bazie wyżej wspomnianej szkoły miejskiej powołano do działalności z dniem 1 września 1921 r. "Państwową 6-klasową Szkołę Wydziałową Koedukacyjną w Mogilnie (Wielkopolska) z 3-letnią podbudową", której kierownikiem został sprowadzony z Szamotuł, doskonały pedagog i przyjaciel młodzieży Władysław Wróż. On to z wielką energią, pasją i poświęceniem zorganizował szkołę, dążąc do nadania jej odpowiednio wysokiego poziomu nauczania i wychowania oraz dbając o dobór dobrze wykwalifikowanej kadry nauczycielskiej. Z nauczycieli, którzy w rozwój szkoły włożyli dużo serca i pracy oraz zaskarbili sobie wśród absolwentów i wychowanków wdzięczną pamięć, przypominają się takie nazwiska jak: Kazimiera Baumanówna (fundująca z własnej pensji stypendia dla zdolnej młodzieży na dalsze kształcenie się, absolwentka Uniwersytetów w Londynie i Paryżu, poetka i utalentowana malarka), Józefa Solakówna, Leon Nawrocki, Alojzy Jesionek, Apolinary Grylewicz (późniejszy długoletni kierownik Szkoły Podstawowej nr 1 w Mogilnie, poległ w roku 1940 we Francji), Jan Dałkowski (późniejszy zasłużony kierownik Szkoły Podstawowej nr 1 w Strzelnie, zamordowany przez hitlerowców w dniu 25.11.1939 r. w lasach miradzkich – Ciencisko), Kowalczyk (zamordowany przez hitlerowców), Ks. Sobiech, Zygmunt Lepert (późniejszy kierownik szkoły podstawowej w Gębicach) i jego żona Izabella z domu Dobekówna, Kazimierz Konkol i jego żona z domu Gallusowa, Leon Gorączniak, Felicja Stenzelówna (długoletnia nauczycielka w Mogilnie i Kwieciszewie), Tyranowska, Kłobusówna i wielu innych, których nazwisk i imion obecnie trudno ustalić.

Szkoła Wydziałowa w Mogilnie posiadała 6 klas. W okresie dużego napływu uczniów w latach 1921–26 prowadziła przynajmniej dwa ciągi czterech pierwszych klas, program nauczania był wzorowany na programie 6-ciu klas gimnazjum realnego starego typu. Nauczano takich

przedmiotów jak: religia, języki: polski, francuski, niemiecki, angielski, matematyka, historia, geografia, przyroda, fizyka, chemia, śpiew, rysunki, gimnastyka, a nawet kaligrafię. Do szkoły przyjmowani byli uczniowie z terenu byłego powiatu mogileńskiego, po skończeniu trzech klas szkoły podstawowej i po złożeniu odpowiedniego wstępnego egzaminu.

Obowiązkowe było noszenie tak przez dziewczęta jak i chłopców granatowych czapek typu "rogatywka" z otokiem białym – amarantowym i lakierowanym daszkiem ze srebrnym sznurem.

Szkoła liczyła w zależności od okresu około 200–300 uczniów. Miała swój sztandar szkolny. Przy Szkole Wydziałowej w Mogilnie działała drużyna harcerska im. Tadeusza Kościuszki, założona przez nauczyciela Alojzego Jesionka, oraz obowiązkowo od czwartej klasy dla chłopców 3-letni kurs przysposobienia wojskowego i wychowania fizycznego, kończący się zgrupowaniem obozowym nad morzem w rejonie Cetniewa w okresie wakacji letnich. Komendantem hufca mogileńskiego był porucznik W.P. Sptański. Do pomocy miał sierżanta do którego obowiązków należało sprawowanie szefostwa Hufca.

W drugiej połowie lat dwudziestych wystąpiły tendencje spadku liczby uczniów, początkowo mało dostrzegalne, lecz pod koniec tych lat bardzo wyraźnie widoczne, spowodowane niemożnością opłacenia terminowo przez rodziców szczególnie mniej zamożnych, dość wysokiego jak na owe czasy czesnego. Były to już pierwsze sygnały zbliżającego się ciężkiego kryzysu gospodarczego, który wybuchł w 1929 roku. Poza tym centralne władze oświatowe dążyły do przeprowadzenia w przyszłych latach zasadniczej reformy szkolnictwa w całym kraju, lansując w szkolnictwie średnim utrzymanie zasadniczo 4-ro letniego gimnazjum wraz z 2-letnim liceum, a więc przewidywano stopniową likwidację szkół wydziałowych.

W Inowrocławiu i Strzelnie, które nadal prowadziły swoją działalność jeszcze przez kilka lat, aż weszły w życie w szkolnictwie tak zwane "reformy jędrzejewiczowskie".

Wprawdzie Szkoła Wydziałowa w Mogilnie działała przez stosunkowo krótki okres czasu, bo zaledwie przez niepełne 10 lat, to jednak pozostawiła po sobie pamięć dobrej szkoły, zasłużonej dla rozwoju miasta, kształtującej pomyślnie losy życiowe jej absolwentów i wychowanków.

Marian Mrugowski

OGŁOSZENIE PŁATNE

Wybory samorządowe - 19 czerwca 1994 r.

Doświadczenia w budowaniu demokratycznej struktury państwa potwierdzają, że może ona powstać tylko na fundamencie dobrze zorganizowanej społeczności lokalnej.

Polacy - mieszkańcy wsi i miast - mają prawo swobodnego podejmowania decyzji o warunkach swojego życia. Umożliwia im to samorząd o szerokich kompetencjach.

By ten podstawowy warunek mógł zostać spełniony, w samorządach gmin i miast muszą być ludzie doświadczeni, obdarzeni zaufaniem i umiejący pracować dla dobra wspólnego.

Za takim samorządem opowiada się Polskie Stronnictwo Ludowe.

Zwracamy się do wszystkich mieszkańców miasta i gminy Mogilno, a szczególnie do działaczy organizacji społecznych, sołtysów o godne, odpowiedzialne i aktywne włączenie się w kampanię wyborczą do samorządu.

Zwracamy się z apelem o współpracę do organizacji społecznych i politycznych. Zapraszamy przede wszystkim do opracowywania wspólnej koncepcji rozwoju społeczności lokalnych. Liczymy na nie przenoszenie na grunt samorządowy animozji politycznych, które - tak naprawdę - nie mają znaczenia dla wyborców.

Polskie Stronnictwo Ludowe
Zarząd Miejsko - Gminny
w Mogilnie

XXXIII Sesja Rady Miejskiej

Dnia 25 maja 1994 r. odbyła się ostatnia w pierwszej kadencji samorządu terytorialnego sesja rady miejskiej.

Przedmiotem obrad rady w tym dniu były następujące sprawy:

- informacja zarządu gminy z wykonanych i realizowanych zadań w okresie 1990-94r.,

- wybór członka kolegium d/s wykroczeń przy Sądzie Rejonowym w Mogilnie,

- podjęcie uchwały w sprawie dodatkowego budżetu,

- sprzedaż mienia komunalnego.

Realizacja zadań w latach 1990-94

Szczegółowa informacja zarządu na ten temat została zamieszczona w nr 24/25 (kwiecień - maj 94) "Rozmaitości".

W dyskusji po przedstawieniu powyższej informacji radni stwierdzili, że szansa jaka się otworzyła po wejściu ustaw związanych z funkcjonowaniem samorządu terytorialnego w roku 1990 została bardzo dobrze wykorzystana przez organy samorządu działające na naszym terenie.

Zarząd gminy realizując uchwały rady miejskiej zabezpieczył w zadowalającym stopniu bieżące funkcjonowanie gminy w okresie kadencji, kładąc jednocześnie duży nacisk na realizację zadań inwestycyjnych.

W minionej kadencji nastąpiło znaczne przyspieszenie realizacji zadań inwestycyjnych.

W latach 1991-93 wydatki inwestycyjne stanowiły od 30-50% wszystkich wydatków bu-

dżetowych. Efekty tego są dostrzegalne dla mieszkańców gminy, a może w jeszcze większym stopniu dla osób nie mających przez kilka lat kontaktu z naszym terenem.

Uzupełnienie składu Kolegium d/s Wykroczeń

Prezes Sądu Wojewódzkiego w Bydgoszczy zwrócił się do Rady Miejskiej z pismem zgłaszającym kandydata na członka w/w kolegium przy Sądzie Rejonowym w Mogilnie.

Wniosek swój uzasadnił koniecznością uzupełnienia składu kolegium celem zabezpieczenia jego prawidłowego funkcjonowania. Rada po wysłuchaniu kandydata pana Marcina Kasprzyka postanowiła dokonać jego wyboru na kadencję 1991-94.

Dodatkowy budżet

Osiągnięte ponadplanowe dochody w kwiecie 582,5 mln zł. w tym:

- 300 mln zł. z tytułu podatku od nieruchomości (ściągnięto część zaległości),
- 200 mln zł. z tytułu odsetek od lokat bankowych,

- 82,5 mln zł. zwiększona subwencja ogólna

Rada postanowiła przeznaczyć na:

- drogi gminne - 200 mln zł.,

- remonty ulic - 300 mln zł.,

- administracja samorządowa - 82,5 mln zł. (zwiększone koszty opłat pocztowych i telekomunikacyjnych).

Sprzedaż działek

Rada postanowiła przeznaczyć do sprzedaży w drodze przetargu publicznego działki:

125/40 o pow. 0,09 ha we wsi Żabno,

7/1 o pow. 0,92 ha w Wylatowie,

Środki uzyskane ze sprzedaży rada postanowiła przeznaczyć na budowę wodociągów wiejskich na terenie gminy Mogilno.

"Wspólna praca i pomoc,
a siłami zjednoczonymi"
Ks. Piotr Wawrzyniak

**UNIA
WIELKOPOLSKA
ZIEMI
MOGILEŃSKIEJ**

- TO RUCH SPOŁECZNY
A NIE PARTIA
POLITYCZNA
- TO MĄDRA, UCZCIWA
I BOGATA
WIELKOPOLSKA W
INTERESIE SILNEJ
POLSKI

**NASI KANDYDACI TO
LUDZIE, KTÓRZY:**

- Posiadają duży dorobek
zawodowy
- Działają dla dobra Ziemi
Mogileńskiej i mają
wspólną koncepcję
dalszego jej rozwoju
- Popierają tworzenie silnych
samorządów lokalnych
- Dążą do przywrócenia
powiatu mogileńskiego w
granicach województwa
poznańskiego
- Są wierni chlubnym
wielkopolskim tradycjom

**GŁOSUJĄC NA NAS
WYBIERZESZ
DOBRZE !**

ARTIX

**Hurtownia Materiałów
Wodno - Kanalizacyjnych**

Anna Artur Trębusiewicz

Przedstawiciel "ELPLASTU" Jastrzębie
Zdrój

Mogilno
ul. Mickiewicza 6

**OFERUJE
po cenach zbytu:**

Rury PE do wykonywania

- sieci wodnych,
- gazowych,
- centralnego ogrzewania.

**Polecamy szeroki wybór
kształtek, zaworów, armatury.**

REDAKTOR NACZELNY: Leszek Bukowski
WYDAWCA: Rada Miejska w Mogilnie
ADRES REDAKCJI: Urząd Miasta i Gminy w
Mogilnie, ul. Narutowicza 1, tel. 25-52 i 26-55
konto: BS Mogilno Nr 2684-271-1
REDAGUJE KOLEGIUM W SKŁADZIE:
Przemysław Majcherkiewicz, Grzegorz Roczek,
Leszek Bukowski, Jolanta Czerwińska, Maria Krause.
Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść
zamieszczanych ogłoszeń.
SKŁAD, ŁAMANIE: F-ma Poligraf
Mogilno, tel. 19-98
DRUK: Drukarnia „Pew”, Świecie n/W, tel. 13-317